

UČEBNÉ OSNOVY Z NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVY 5.-9. ročník

Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelanie ISCED2
Forma štúdia	denná
Dĺžka štúdia	deväťročná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Vyučovací predmet	Etická výchova				
Ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	1

1.Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická

výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele predmetu

Cieľom vyučovania etickej výchovy na 2. stupni ZŠ je:poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu, umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch, vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie, umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie, umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie, spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejaviť svoj názor, pozorovať komunikačné šumy viesť s nimi konštruktívny dialóg, umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom , zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj.

3.Stratégie vyučovania – metódy a formy práce

Vyučovanie bude prebiehať v priestoroch: kmeňové triedy, počítačová učebňa, ďalšie priestory školy.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe využívame najmä:

- riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- výklad učiteľa,
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- pozorovanie, pokus.

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt. Postup prijatia hodnôt ETV do života žiakov je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním. V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmach:

1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu
2. nácvik v podmienkach triedy,
3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...).

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia ...) V etickej výchove im hovoríme zjednodušene – cvičenia, aktivity. Je dôležité si uvedomiť, že aktivity sú len prostriedkom, ktorý umožní hodnotovú reflexiu, tá je súčasťou každého kroku. (Hodnotenie prežitého rozumom napr. – Čo som prežil? Čo som si uvedomil? Ako to súvisí so životom vo mne, okolo mňa? Čo z toho vyplýva pre môj život?) Bez reflexie by ostal žiakovi iba pekný zážitok, ktorý sotva ovplyvní jeho postoje a správanie. Preto je v metodických príručkách osobitná časť venovaná otázkam vhodným na reflexiu. Ak nacvičíme so žiakmi určité správanie (napr. pozdrav, ospravedlnenie, odmietnutie...) v triede, ešte to neznamená, že to budú robiť aj doma a na ulici.

Máme však k dispozícii viacero techník, ktoré napomáhajú tomu, aby žiaci osvojené zručnosti a skúsenosti prenášali do každodenného života (napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami...). Tejto časti hovoríme v etickej výchove transfer – prenos z hodiny ETV do bežného života rodiny, triedy a iných vzťahov, do ktorých žiak vstupuje. Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je zážitkové učenie, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

Žiaci počas hodín ETV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ na danú aktivitu zvolil.

Pri vyučovaní etickej výchovy v špeciálnych základných školách sa využívajú metódy a formy primerané jednotlivým druhom postihnutia žiakov. Vyučovaciu hodinu na druhom stupni treba členiť tak, aby sa rešpektovali zvláštnosti tohto vývinového obdobia. Treba mať pripravených viac aktivít k danej téme. Prostriedkom, ktorý učiteľ často využíva, je čítanie rozprávok, príbehov. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky môžu poslúžiť ako motivačný materiál.

Učiteľ je na hodine facilitátor, moderátor aktivít. Jasne vysvetľuje inštrukciu. Svojou autoritou napomáha zdarnému priebehu aktivity (z času na čas zasiahne, aby veci usmernil či objasnil). Po každej aktivite učiteľ vedie žiakov k reflexii – uvažovaniu a komunikovaniu poznanej skutočnosti s odkazom na prepojenie so životom. Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

4. Prierezové témy

Environmentálna výchova – cieľom je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod..

Osobnostný a sociálny rozvoj – rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy na plnohodnotný a zodpovedný život.

Mediálna výchova – umožní žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať média a ich produkty. Deti získavajú schopnosť posudzovať mediálne šírené posolstvá, aby objavovali v nich to hodnotné a pozitívne, ale tiež si uvedomovali negatívne mediálne vplyvy na ich osobnosť.

Multikultúrna výchova – zaraďuje sa do vzdelávania preto, lebo sa žiaci v škole stretávajú v súvislosti s globalizáciou sveta, so žiakmi rôznych kultúr. Žiaci by mali byť pripravení na rozdielnosť kultúr. Výchovné pôsobenie je zamerané na rozvoj chápania, akceptácie, medziľudskej tolerancie a emocionálne pochopenie inej kultúry. Predpokladom je aj schopnosť detí s nimi spolupracovať

5. Obsah vzdelávania

Etická výchova 5. ročník	33 hodín ročne
Obsah vzdelávania je zadefinovaný nasledovnými tematickými celkami:	
Otvorená komunikácia (11) + 1 hodina úvodná	
Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých (10)	
Etické aspekty ochrany prírody (10)	
Zhodnotenie činnosti (1)	

Tematický celok	Časová dotácia	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Téma	Pojem	
Úvod	1	Úvodná hodina	Etická výchova	Predstaviť sa, pozdraviť.
Otvorená komunikácia	11	Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.	Verbálna a neverbálna komunikácia, komunikačné šumy	Uvedomiť si príčiny komunikačných šumov.
Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých	10	Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola).	Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta	Vie vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie. Vie pomenovať prvky podporujúce sebaúctu u žiaka. Dobre zvláda základné komunikačné zručnosti: poďakovanie, prosbu, ospravedlniť sa .
Etické aspekty ochrany prírody	10	Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti	Ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou	Vie vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím
Zhodnotenie činnosti	1			

Etická výchova 6. ročník

Obsah vzdelávania je zadefinovaný nasledovnými tematickými celkami:

Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov (4) + 1 hodina úvodná**Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých (8)****Zvládnutie agresivity (8)****Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre (8)****Prosociálne správanie (3)****Zhodnotenie činnosti (1)**

Tematický celok	Časová dotácia	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Téma	Pojem	
Úvod	1	Úvodná hodina		
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov	4	Vie vysvetliť pojem city a základné členenie tých, čo sa spájajú s prežívaním pohody.	City, empatia, asertivita, prosociálne správanie.	Z vlastnej skúsenosti chápe, ako vplyvajú city na zdravie a výkonnosť.
		Človek a prostredie.	Príroda s prežívaním nepohody	Rozumieť a vysvetliť vplyv citov na zdravie a výkonnosť človeka. Osvojiť si základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia.

Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých	8	Rozvoj empatickeho vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba.	Osvojiť si pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie.	Rozumie a vie vysvetliť vplyv citov na zdravie a výkonnosť človeka -rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch.
Zvládnutie agresivity	8	Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne a asertívne.	Asertivita, agresia	Vedieť vysvetliť pojem sebaapresadenie a pozná jeho význam v medziľudských vzťahoch.
Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre	8	Rozvíjať schopnosť mravného úsudku na modeloch správania, ktoré sú prezentované v médiách.	Pozitívne vzory správania v histórii, literárne vzory, filmoví hrdinovia	Uviesť aspoň dva negatívne a dva pozitívne príklady vzorov z histórie a z literatúry i zo svojho okolia.
		Čo je to dobro a zlo v ľudskom živote.		
Prosociálne správanie	3	Správanie v prospech druhého, správanie bez očakávania protislužby.	spolupráca anprosociálne (sociálne pozitívne) správanie.	Rozumieť a vysvetliť pojem prosociálne správanie (prejavené dobro) vo vzťahu k inému človeku bez očakávania aktuálnej odmeny.
Zhodnotenie činnosti	1			Zhodnotenie činnosti žiakov z pohľadu učiteľa a žiaka

Etická výchova 7. ročník	33 hodín ročne
Obsah vzdelávania je zadefinovaný nasledovnými tematickými celkami:	
Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity (6) + 1 hodina úvodná	
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity (6)	

Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine (6)
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti (6)
Vzťah k starým, chorým a k osobám so špecifickými potrebami (7)
Záverečná vyhodnocovacia hodina (1)

Tematický celok	Časová dotácia	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Téma	Pojem	
Úvodná hodina	1			
Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity	6	Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku. Poznať svoje silné a slabé stránky, pozitívne a negatívne vlastnosti. Poznať sám seba aj so svojimi nedostatkami a rozhodnúť sa pracovať na sebe.	Zdravé sebavedomie.	Vedieť sa presadiť a obhájiť v rôznych situáciách: opýtať sa prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, vysvetliť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny. Uplatňovať asertívne správanie v každodennosti.
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity	6	Nový vzťah k druhým: nezávislosť a rešpektovanie.	Osobnostný a sociálny rozvoj.	Rozvíjať vlastnú identitu v interakcii s druhými, ochota odpúšťať.

Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine	6	Žiak poznáva svoje práva a povinnosti v rodine, učí sa kultivovane prejavíť svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg.	Rodinná výchova	Uplatňovať sociálne zručnosti v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym).
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	6	Rozvíjanie sexuálnej identity. Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi.	Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami	Utvárať predstavy o budúcom partnerovi. "Zázrak života" - počatie a prenatálny život ľudského plodu.
Vzťah k starým, chorým a k osobám so špecifickými potrebami	7	Rozvoj empatie, komunikácie	Ochrana človeka a zdravia	Chápať potreby starých ľudí, ale aj vidieť ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným.
Záverečná, vyhodnocovacia hodina	1			

Etická výchova 8. ročník
Obsah vzdelávania je zadaný nasledovnými tematickými celkami:
<ul style="list-style-type: none"> • Voľba životných cieľov (8) + 1 hodina úvodná • Zdroje etického poznania ľudstva (6) • Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota (6) • Dobré meno a pravda ako etické hodnoty (6) • Ekonomické hodnoty a etika (5)

• **Závěrečná hodina (1)**

Tematický celok	Časová dotácia	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Téma	Pojem	
Úvodná hodina	1	Opakovanie	Etická výchova	
Voľba životných cieľov	8	Zmysel života každého človeka, spôsobilosť na budúce povolanie	Životný cieľ, voľba povolania, charakter, intelekt	Vedieť nájsť zmysel života, správne si vybrať svoje povolanie.
		Svetonázor, jeho formovanie	Svetonázor, ideál, hodnota, norma	Uvedomiť si rozdiel medzi predstavou a realitou
		Náboženstvo, vznik, mýty, mágia, druhy náboženstiev	Náboženstvo, mýty, mágia	Tolerovať rozdielnosť vyznaní.
Zdroje etického poznania ľudstva	6	Etické problémy	Etika	Chápať základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom.
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	6	Zdravý životný štýl, stres, nadmerná záťaž	Životný štýl, iluzórnosť, adaptovanie sa	Oboznámiť s niektorými vlastnosťami podporujúcimi zdravý životný štýl. Dokázať čeliť stresu, záťaži.
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	6	Tolerancia, správanie sa v kolektíve, verejná mienka	Etické hodnoty, dobré meno	Uvedomiť si dôležitosť dobrej povesti. Chápať vplyv svojho počínania na dobré meno v spoločnosti.
Ekonomické hodnoty a etika	5	Spojenie etiky a ekonomiky, výchova k hodnotám	Ekonomické hodnoty	Dokázať spojiť etiku a ekonomiku. Poznať cenu ekonomicky správneho hodnotenia.

Záverečná hodina	1			Vyhodnotenie celoročnej činnosti žiakov
------------------	---	--	--	---

Etická výchova 9. ročník				
Obsah vzdelávania je zadefinovaný nasledovnými tematickými celkami:				
<ul style="list-style-type: none"> • Prehlbovanie komunikačných zručností (8) • Zdravý životný štýl (12) • Závislosti (7) • Masmediálne vplyvy (6) 				

Tematický celok Časová dotácia	Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výkonový štandard
Prehlbovanie komunikačných zručností 8 hodín	Žiak si osvojí základné postoje, ktoré súvisia s voľbou uplatňovať vo svojom živote asertivitu, prosociálne správanie, prijímanie kritiky a vyslovenia komplimentu.	-vie, aké má miesto asertivita v prosociálnom správaní -pozná zásady prijímania a vyslovenia komplimentu, prijímania oprávnenej i neoprávnenej kritiky	-chápe dôležitosť rozvoja vlastnej komunikácie pre rozvoj vzťahov -vníma vlastné omyly ,čo ho vedie k väčšej otvorenosti -prijat' kritiku - chápe dôležitosť zdravého životného štýlu aj vo svojom živote
Zdravý životný štýl 12 hodín	Osvojovanie si pozitívnych postojov vo vzťahu k svojmu zdraviu a životnému štýlu.. Prejavovanie si vzájomnosť náklonnosti u osôb opačného pohlavia.	- poukáže na zhodné hodnoty ľudské a náboženské. -pozná zásady, ktoré sa súvisia so zdravým životným štýlom a vie ich vysvetliť	-vo svojom živote uplatňuje zásady zdravého životného štýlu -má svoje koníčky a vie o nich so záujmom hovoriť -chápe dôležitosť zdravého životného štýlu aj vo svojom živote

		-vie popísať význam studu a intimity v prejavoch náklonnosti medzi chlapcom a dievčaťom	
--	--	---	--

Tematický celok Časová dotácia	Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výkonový štandard
Závislosti 7 hodín	Osvojenie si poznatkov o závislostiach, ktoré na nich číhajú a negatívne vplyvy na život žiakov. Vie rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom. Osvojenie si základných etických hodnôt súvisiacich so ct'ou a pravdou, dobrým menom	-vie, čo spôsobuje závislosti v živote mladého človeka -pozná škodlivosť závislosti od fajčenia, alkoholu, omamných látok, hracích automatov, televízie, internetu, sexu, siekt, skupín orientovaných na rasovú neznášanlivosť -dokáže poukázať na krásu života bez drog. -komunikovať pravdivo a otvorene, ale taktne -pozná zásady narábania s pravdou	-na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá – „nie“ - je schopný posúdiť mieru pri rôznych ponukách zábavy - akákoľvek neznášanlivosť voči osobám alebo skupinám osôb je mu cudzia -rozumie pojmom materializmus a konzumizmus. - chápe etické problémy súvisiace s pravdou a dobrým menom.
Masmediálne vplyvy 6 hodín	Osvojenie si základných hodnôt, ktoré môžu masmédiá priniesť, ale aj uvedomenie si negatívneho vplyvy masmédií na jeho život. Správne a vhodné využívanie voľného času na zábavu s použitím masmédií, ale aj bez nich.	-vie vymenovať pozitíva i negatíva masmédií hlavne televízie a internetu -uvedomuje si množstvo ponúk na závislosť -reflektuje mieru vlastnej slobody od rôznych závislostí - túži zostať slobodným -voľný čas využíva vyvážene na zábavu, na pomoc, na prehlbovanie vzťahov, na svoje záujmy. -vie, čo spôsobuje závislosti v živote mladého človeka.	-je schopný si vyberať televízne programy - je pripravený vyhodnotiť etické prvky filmu, alebo vysielania (vhodného pre svoju vekovú kategóriu) - vo virtuálnej realite hľadá to, čo podporuje jeho zdravý životný štýl -voľný čas využíva vyvážene na zábavu, na pomoc, na prehlbovanie vzťahov, na svoje záujmy.

		- prosociálne vzory v masmédiách, -kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov, analýza filmu, -výchova kritického diváka, možnosti pozitívneho ovplyvňovania televíziou.	-uvedomuje si množstvo ponúk na závislosť. -reflektuje mieru vlastnej slobody od rôznych závislostí. -na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá –„nie“.
--	--	--	---

6.Hodnotenie predmetu

Na hodine ETV žiakov nehodnotíme známku. Je vhodné a žiaduce jednotlivcov oceniť slovne priebežne na hodine i na konci hodiny. Žiaci by mali mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu. Záverečné hodnotenie: absolvoval/ a , neabsolvoval/a.

7.Učebné zdroje

Etická výchova nepoužíva učebnicu. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov druhého stupňa. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny, cieľov a obsahu etickej výchovy. Prepojenie ETV s inými prvkami alternatívnych výchovných postupov (ITV, Montessori, Waldorfská škola...), ktoré sú kompatibilné s cieľmi etickej výchovy, je možné.

Upozorňujeme však, že nie je vhodné zamieňať, nahrádzať, resp. uplatňovať tieto projekty v predmete ETV.

Učiteľ má k dispozícii najmä metodický materiál, vydaný Metodicko-pedagogickým centrom.

Multimédiá: internet, televízia

Didaktická technika: prenosný spätný projektor, počítače, tlačiareň, kopírovací stroj a skener, video, DVD, dataprojektor

Literatúra

Piovarčiová,T., Gogolová, D.: Etická výchova pre 5. ročník ZŠ, Orbis Pictus Istropolitana

Bratislava, 1. vydanie, ISBN 80-7158-551-3

Bagalová, E., Gogolová D.: Ľudské práva , ŠPÚ Bratislava, ISBN 978-80-89225-26-2

Bullardová,S.: Cesta k tolerancii, Kalligram Bratislava 2007, ISBN 978-80-8101-010-1

Amnesty International: Deťom o Všeobecnej deklarácii ľudských práv. Bratislava : Archa, 1992.

Lencz, L.: Pedagogika etickej výchovy. Výchova k prosociálnosti. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, 1998.

Lencz, L.: Metódy etickej výchovy. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1993.

Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova, Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1997.

Roche Olivar, R.: Etická výchova. Bratislava : Orbis Pictus, 1992.